

FELNŐTTEK, ÁGYBAN VAGY TOK MÁR?

MESEJÁTÉK

SZEREPLŐK

<i>Miske</i>	<i>Rókuszné</i>	<i>Tündér</i>
<i>Linka</i>	<i>Ámbris</i>	<i>Óriástörpe</i>
<i>Puruczné</i>	<i>Lakmusz Tamás</i>	<i>A fa</i>
<i>Remete</i>	<i>Csárdás</i>	<i>Ördög</i>

1. Kép

(*Szín: csárda a pusztán.*)

MISKE: (*énekel odabenn*)

Aki legény, jöjjön ide,
Hadd tekintek a szemibe...
(*Csörömpölés, a nóta abbamarad, kivágódik az
ajtó, kirepül rajta Miske.*)
Na!...
Egyen jöttök fél ellen?
(*Apró legény, tápáskodik, porolja magát.*)
Csikós legény így mulat
A csárdában,
Csikós legény búja-baja
Babája...
(*Nyílik az ajtó, de csak hang jön.*)
A b b a h a g y n i !

MISKE: Azért se!

A pénzemért addig mulatok...

CSÁRDÁS: (*odabent*) Amíg volt! (*becsukódik az ajtó*)

MISKE: (*dörömböl*) Nem addig a!

Nem elég az örömből,
Nyissátok ki,
Amíg szépen dörömböl,
(*Kihúzza magát.*)
Mert ha egyszer béunok a dörömbbe,
Ezt a nyamvadt ajtót itten töröm be!
Kinyitnííí...!
(*Az ajtóban behemót alak jelenik meg.*)

CSÁRDÁS: Eger kapar ideki a falakon.
(Ráripakodik Miskére.)
 Mi kell?!

MISKE: Méghogy mi kell?... *(Menne be, de a hústoronyba ütközik.)*
 Hát izé... *(csendesen)* a kalapom...

CSÁRDÁS: *(be, néhány pillanat múlva repül a kalap)*

MISKE: *(elvörösödik dühében, ráugrik a kalapra, tapossa)*
 Majd én megmutatom kendnek,
 Hogy lesz rendformája a rendnek,
 Hogy kell a csikóst
 Süvegelni szaporán s alázattal telve.

CSÁRDÁS: *(odabenn)* Valakinek ki lesz tépve a nyelve!

MISKE: *(halkabban)* Hol leszel te, tőhönye alak,
 Mikor én lepénnyé lapítalak?!
(Büszkén kihúzza magát, fejébe csapja a kalapot, de legyökeredzik a meglepetéstől, mert az letut a szemöldök alá. A levegőt tapogatva indul a csárda ajtaja felé. Megáll előtte, emeli az öklét, aztán legyint, s halkan kopog.)

CSÁRDÁS: *(benn)* Ki dörömböl?
 Verje meg az isten,
 Sose lesz csend itten?! *(kijön)*

MISKE: *(mutatja)* Ez bezzeg nem az én kalapom.

CSÁRDÁS: Dehonnem!

MISKE: 'Sze eltakarja
 Majd egész alakom.

CSÁRDÁS: Égész jól föstesz benne
 Így, cseppet összemelve!

MISKE: De mintha ellepne setét átok,
 Nem is látok
 Napot.

CSÁRDÁS: Egen. Hát majd kitapogatom.
(Felkapja a meszellőnyelet az ajtó mellől.)
 Ne, itt a bot! *(be)*

MISKE: *(emeli, mintha a hátára akarna húzni)*

CSÁRDÁS: *(megfordul)*

MISKE: *(úgy tesz, mintha a botos táncot járná)*

CSÁRDÁS: *(a tánc után be)*

MISKE: Hazafelé áll a kocsi rúdja,
 Hol hálsz szegény,
 Csikós legény,
 Csak a jó ég tudja... *(énekel)*
 Harmatos fű takarója,
 Dalos madár altatója,
 Amikor a pusztát rója,

Pejlova a párnája . . .

(Közben a pányvarúdhoz oldalgott és kitapogatta a pányvakötelet.)

Gyere Ráró, kitellett a boldogság,
Odamegyünk, ahol összefoldozzák . . .

(Megragadja az elvágott pányvakötelet réműlten.)

Ráró! Pajtás! Testvér!
Bátya így elmegy,
Hogy nem is köszön kigyelmed?!

(Dörömböl a csárdaajtón.)

CSÁRDÁS: *(dühösen ki)* Ha nem tágulsz,
Pofon lesz a foganat,

MISKE: Azt mondja kend,
Nem látta a lovamat?

CSÁRDÁS: Úgy eszek, hogy
Nem is főzök ebédet,
Itt ülök furt,
Őrizem a gebédet.

(Nagyot szusszant.)

Ha itt nincs, hát elkötték a zsványok,
Nyugodalmas jó éjszakát kívánok!

(Bevágja az ajtót.)

MISKE: Mehetsz, árva,
A vásárba,
Ott kiáltsad:
„Árva számárt vegyenek!” . . .

(Nagyot sóhajt.)

Hogy a fene egye meg!

(Búsan elballag a zsineget húzva maga után.)

2. Kép

REMETE: *(a földből valamiféle gyökeret csupál ki, megtörölgeti, beleharap, dühösen köpi ki)*
Pfúj, hogy mik nőnek!

MISKE: *(beténferül)* Adj'isten, öregapám!

REMETE: Szerencséd, hogy öregapádnak szólítottál!

MISKE: Nahát, ez az egyetlen szerencse,
Ami máma ért.

REMETE: Mért?

MISKE: Elkötötték lovamat,
Elcserélték kalapomat,
Kirúgtak a csárdából.

REMETE: Így jár a,
Ki nem a vizet nyakalja,

MISKE: Nyakalom én,
Hogyha nagyon akarja,
Csak azt tessék énvelem tudatni:
Hogyan lehet sóba-vízben mulatni?

REMETE: Mulatni hívság, — vesd meg!

MISKE: Álljak kendhez felesnek,
Reggel este: ámen,
Életem is rámen.

REMETE: Varázsló vagyok,
Nem ima-malom.

MISKE: Hú, az jó!,
Kívánságom egy egész halom.
(Meglobogtatja a kötelet.)
Térítse meg a lovam.

REMETE: *(megvakarja üstökét)*
Hát a jót, aztat még tanulom,
Nem is tudok, csak büntetni.

MISKE: Hogyan?

REMETE: Hát a ló a nem lesz meg,
De téged is el tudlak tüntetni.

MISKE: *(ijedten)* Köszönöm!
Akkor már azt se tudhatom:
Én vagyok-é a ló, ami nincs meg?
Jobban hasznát tudnám venni,
Valami kincsnek.

REMETE: Kincsnek? Hogy, abból kifolyólag,
Támadjék belőled egy beképzelt, kapzsi hólyag,
Igaz szeretetre képtelen, galád?

MISKE: Hászen adnám én alább,
De a lovat se tudod megmondani,
Hol van?
Így aztán haza se mehetek,
Mert a gazdám
Irtó megszalaszt ám.

REMETE: Kalapod fejedbe vágod,
S megkerülöd kerek e világot.

MISKE: *(búsan fejébe löki)* Ehen-e,
Ennyit fogok belőle látni.
Legalább érje el azt még,
Hogy összébb suvadjék.

REMETE: Mért volnék én holmi
Varázsló,
Ha még ezt se tudnám orvosolni?
(Szétrúg a motyója közt, egy botot emelint ki.)

MISKE: (áhitattal)
Varázspálca . . .

REMETE: Úgy is lehet mondani . . .
Fordulj!

MISKE: Nem szabad látnom,
A csodát hogy ejti meg?

REMETE: Minek?!

Ami varázskedvet kapnál,
Nem tartana tovább három napnál.
(Miske megfordul, Remete kidugja a botot hátul az ingén, és a gatyakorcába akasztja, úgyhogy a bot felső vége kitámasztja a kalapot.)
Hókuszpókusz,
Süménfalvi Rókusz.

MISKE: Az ki?

REMETE: Az én vagyok.

MISKE: *(csodálkozva tapogatja a kalapot)*
Ni, hát a fejem nagyobb?

REMETE: *(belevihog a bozótba)*
S még gömbölyödik, ha hagyod . . .
Most már állhatsz a gazdád elé bátran.

MISKE: De mit szól, hogy a pejt nem találtam?

REMETE: Összekurvít, pocskol,
Előkerül az ostor . . .

MISKE: *(felhorkan)* Úgyan-ugye . . .
És mit kaptam a varázslattal?

REMETE: Nem mondom, hogy egy „terülj asztal”,
De büszkeség hajt, ami
nem enged fejet hajtani,
Bármi essék.
Próbáld na, leszegni . . . Tessék!

MISKE: *(megpróbálja, természetesen a karó nem engedi)*

REMETE: Érzed a büszkeséget?

MISKE: Honne! Mindjárt bégek,
Vedlett papocskám.

REMETE: S felemelő érzés?

MISKE: S töri a lapockám.

REMETE: *(kenetesen)* Az ember gerince . . .

MISKE: Mondotta loppal,
Kása Vince,
A deresen,
Mikor egyenesíteni kezdték
A bottal.

REMETE: Neked búvöljék az ember!

MISKE: A lovam keresem,
De meglett a tartásom.
Verjek fel minden cserényt sorban,

„Odanézz, csikós pajtásom,
Milyen délcegen ülök a porban!”

REMETE: Hát egyelőre ennyi . . . (*vállat von*)
Láttalak, az nem akartál lenni.

MISKE: Pedig isten látja lelkem,
Ott a felhős telken,
Jobb volna, megsemtörtént-formán,
Fellebbenni a prondon . . . (*meglendíti a kötelet*)
S ahhoz . . . nem is kell csoda.
A hurkot nyakába veti, végét méregeti az ághoz.)

REMETE: Nem azért mondom,
De nem ér oda . . . (*összecsapja a kezét*)
Ej, hát egy, ló miatt!

MISKE: Ló? . . . (*sóhajt*) ó . . . !
Élemedett eretnek,
Ez csak törmeléke a bajomnak.

REMETE: Nohát, ne is mondd tovább:
Nem szeretnek . . .

MISKE: (*meglepődve*) Boszorkányság!
Látszik rajtam?

REMETE: Leri rólad a bánat,
Hogy kicsinek születted — s maflának.
De főleg . . .

MISKE: És ezen lehet segíteni?

REMETE: Hát, ugye,
Nagy mafla az még lehet belőled.

MISKE: Na és, mi az a „főleg”?

REMETE: Hogy előre mindenbe belenyugszol,
Ha hajnalban,
Kakas helyett tyúk szól,
Ha felkenik veled a gangot,
Akkor sem ádsz hangot.

MISKE: Egy remete bezzeg feleselhet estig!

REMETE: Mosórongy lettél,
Úgy szereted azt az Esztit . . .

MISKE: (*elkottyintja*) Linkát!

REMETE: Na, kibökted végre!

MISKE: A nyelvem haraptam volna el inkább!
Ezt nem szabad tudni,
Senki emberfiának!

REMETE: Szamár mondja fiának:
Nincs párja az „iá”-nak!

MISKE: Na ugye, maga is heccel,
Vén rozzant.

REMETE: Csak az bosszant, tudod,
Hogy ilyen rezzenős is lehet valaki.

MISKE: Akad itt más is,
Aki világgá futott,
S ha nagyon meggondolom,
Most éppen az van:
Gyagyás mond ütődöttnek „lelét”.

REMETE: *(elfutja a méreg)* Most aztán elég!
Tűnj el!
(Villámlás, dörgés, sötétség.)

MISKE: *(eltűnik)*

REMETE: *(vállat von)*
Pardon . . . Elszóltam magam . . .

3. Kép

(Megy a kalap magában.)

MISKE: *(láthatatlan, a hangja kíséri a kalap mozdulatait)*

Száraz ágú vadalmafa almástul,
Jó istennel most búcsúzunk egymástul,
Ami kilóg kalapomból,
Annyi látszik alakomból,
Énhozzám sok egy szem is,
S a vaknak tán tetszem is.
Bánatom van — nem hiszem,
Le se rí már rólam semmi sem,
Bogyborék a fazakán,
Üveges volt az apám,
Sziklakőnek tervezett,
Árnyékom is elveszett,
Aszongya a Jehova:
„Fiam, Izsák, sehova!
Téged várnak sehol se,
És szeretnek sehányan,
Búcsúzhatsz a semmitől,
Tartóztatnak semeddig,
És biztatnak: nehogy!
Mind csak erre jön ki:
Édes fiam, Senki,
Érezd magad sehogy,
Míg a semmi kifogy.
(Felemeli a hangját.)
De mielőtt nekimék a világnak,
Hazafutok, azt mondom a babámnak:
Jól nézzen meg magának!

4. Kép

(*Linka szobája. Puruczné, Linka, Ámbri.*)

PURUCZNÉ: Vackolj lány,
A vendég is hazamehet már.

ÁMBRIS: Ei se tévednék,
Ha a setét
Nyakamba esne.

PURUCZNÉ: Nem hagyja félbe feleletét,
Érve akkora,
Hogy másnak sérve lenne tőle.

ÁMBRIS: Látom már,
Boldogságos estem letőle,
Menni kék,

PURUCZNÉ: Nem tartóztatlak semmiképp!

LINKA: (*rimánkodik*) Hiszen
Így álmunkból egy cseppet viszen.

PURUCZNÉ: Holnap is van nap,

ÁMBRIS: De az már másé.

PURUCZNÉ: Bezony. A Lakmusz Tamásé.

LINKA: Látni se lássam,
Ha más van.

PURUCZNÉ: Ejh, ostoba jérce,
Bőrdbe férsz-e?
Ha szándoka komoly,
Fogod isten lábát.

ÁMBRIS: Az is lehet fábul.

PURUCZNÉ: (*dobbant*) Tágulj!
Akkor lássalak,
Mikor vak a hátát.

LINKA: Jól van . . . Meg ne egye!

PURUCZNÉ: Csak azt várom, megy-e?

ÁMBRIS: (*közelebb húzódszkodik Linkához*) Itt se vagyok.

PURUCZNÉ: Látom!

ÁMBRIS: (*megsimogatja Linka kezét*)

PURUCZNÉ: (*a hátára csap*)
Hagyod!

ÁMBRIS: (*kifelé húzódszkodik*)
Jól van no . . . Áldás!
(*Keserűn.*)
Jöhet a váltás!

LINKA: (*sértődötten*) Engem is bántszt hát?

ÁMBRIS: Szívemből kitepem a szerelem-palántát
Gyükerestül . . .

- Csak esnék mán át a bánat nagyján!
(Bevágja az ajtót.)
- PURUCZNÉ: A kocsirúd, — azon ess keresztül!
- LINKA: *(sír)*
- PURUCZNÉ: Bög a nagylány,
 Úristen! Mi lenne itt,
 Ha hagynám!
(Dohogva el.)
- LINKA: *(egyedül, ének)*
 Gerlemadár búcsút int a párjának,
 Édes anyám, mért nem szültél árvának.
 Árva madár,
 Fészke nincsen — messze száll.
(Rácsap a párnára, majd feje fölé emeli, lassú táncleptekkel hajladozik.)
 Fenn az égen,
 Hajnal csillag ne ragyogj!
 Lakodalom van a házban,
 S a menyasszony én vagyok.
 Gerlemadár sírva gondol párjára,
 A menyasszony
 Ráborul,
 És könnye hull a párnára.
(Az ágyra dobja a párnát, ráborul és válla rángatózik.)
(Nyílik az ajtó, besétál a kalap.)
- MISKE: *(hang csak)*
 Ne sírj, Linka!
- LINKA: *(a párnába)* Nem sírok, csak zokogok...
(Felugrik.)
 Jézusom! Ki az?
- MISKE: Izé... én...
 Mindjárt kimék, kopogok.
- LINKA: *(megsímítja homlokát)*
 Fekete kos, három pappal,
 Álmot látok fényes nappal!
 Üres szoba hangot ad.
- MISKE: *(sértődötten)*
 Hát,
 S én mi a fitty, volnék?
- LINKA: Susogó akác szól még.
(Odamegy, becsukja az ablakot.)
 Tényleg lefekszem,
 Mert lidércek kezdenek járni,
(Kezdi gombolni a réklijét.)
- MISKE: *(ijedten)*
 Várni!

LINKA: *(felpattan)* Hallga!
(Feszülten hallgatózik, majd legyint.)
 Ugyan, képzelődöl balga.
(A szoknyát oldozza.)

MISKE: *(felszisszen)* Híjj! . . . Az anyám!
 Ehen a
 Gyehenna . . .
 Szememből kénköves láng csap . . .

LINKA: *(ki akar bújni a szoknyából)*

MISKE: Nehogy lerántsad!

LINKA: *(kibújik a szoknyából)*

MISKE: *(felhördül)*

LINKA: *(az ingvállat gombolja hátul)*
(Kopognak.)

MISKE: Na, hála a papnak!

LINKA: *(forgolódik)* Valami koppant . . .

MISKE: *(súg)* Az ablak . . .

LINKA: *(elfújja a lámpát, az ablakhoz lép, halkán sikolt)*
 Ámbris!
(Kinyitja az ablakot és az ágyba siklik gyorsan.)

ÁMBRIS: *(könyörgőn)* Bejöhetnek?

MISKE: *(fojtott hang)*
 Hogyisne! . . . Lefeküdtünk . . .

ÁMBRIS: Csak annyit szeretnék . . .

MISKE: Gyere holnap!

LINKA: *(türelmetlenül)* Jaj de báva!
(Hangosan.)
 Magam vagyok a szobába . . .

ÁMBRIS: Hát akkor . . .

MISKE: Isten kenddel!

LINKA: *(sóhajt)* Most mit vackol?!

ÁMBRIS: *(elveszti türelmét)*
 Háromszárnyú vakablak,
 Menjek-e, vagy maradjak?!

MISKE: Menj el!

LINKA: Gyere!

ÁMBRIS: Értem . . .
 A bolondját jártatod.

LINKA: Hol vagy hát?

ÁMBRIS: Kútba estem, száradok.

LINKA: Tán a fejed félted, hogy leharapják,
 Ha áthágod a párkányt?

ÁMBRIS: Érted a hétfejű sárkányt,
 Lenyelem lángostul,
 És ki se köpöm a magját.

MISKE: Kint tágas,
Bent szoros,
Ha bejössz, a fakanál felpofoz.

ÁMBRIS: Ez most már így tesz,
Míg meg nem vadét!

LINKA: Kint várod a magadét.
„Szállj, sült galamb, lesnek!”

ÁMBRIS: Esmeg!
Hát én bemék,
Ha balták esnek!

MISKE: Hőjj! . . . Lassan!
(*Motozás.*)

ÁMBRIS: Valahogy szűk ez a paplany!

PURUCZNÉ: (*döngő léptekkel be*)
Mi ez a motozás, lárma?

LINKA: Leesett a párna . . .

PURUCZNÉ: És az társalog,
Jajvékol, mert nyársalod?
Lámpát gyújtok!
(*Világos lesz. Egy fej sem látszik ki a takaró alól.*)
Hiába bújtok!
(*Lerántja a takarót. Egymás mellett hárman: Ámb-
ris, Linka és középen Miske.*)

MISKE: Letölt a varázslat,
Hála Isten!

PURUCZNÉ: Hát te világnak ökre,
Mit kerestél itten
A házban?!

MISKE: Én-e?
(*Büszkén.*)
Az erkölcsökre vigyáztam.

PURUCZNÉ: (*felkapja a söprüt*)
(*Függöny*)

5. Kép
(*Erdő.*)

MISKE: (*lélekszakadva be*)
Minek lettem,
S ha már vagyok,
Mér nem nagyobb,
S delibb,
Hogy mikor a hátamon,
Az „Istenhozzádot” verik
— Seprőnyéllel pedig —

Lefogjam a gyilkos kezét?!
(Megsimogatja hátsó traktusát.)
 Ó, emlékezet . . .
 Ó, veszett rontás,
 És vérontás,
 Amit túrtem . . .
(Ijedten kapja el a kezét.)
 Asszem . . . megsebesültem!

REMETE: *(kidugja a fejét a fa mögül)*
 Nem lesz halálos . . . *(vihog)*

MISKE: Úgy találod?

REMETE: Úgy, úgy . . . Nyugodtan aludj,
 A hideg víz lemossa,
 Te „falurossza!”

MISKE: Mindjárt a képire mászok, hallja!

REMETE: S én meg térdelek,
 Hogy elérjen az alja.
(Megbánta.)
 Jól van, no . . .
 Nem akarlak bántani,
 Elég, hogy eltüntettelek,

MISKE: *(dühösen)* Eltalálta, mikor kék visszarántani,
 Feloldani a varázslatot.

REMETE: Iszen láthatod,
 Hogy törődöm véled.

MISKE: El is törtek rajtam egy seprőnyelet.

REMETE: S most mi kéne,
 Mér jöttél?

MISKE: Én-e . . . ?
 Tüntessen el esmeg.

REMETE: Csak lessed!

MISKE: Elfeledte a bájolást?

REMETE: *(papríkásan)* Nem szeretem az efféle szájolást!
 S hogy kétkedel varázsigém erejében?

MISKE: Hát mit sajnálja tőlem ezt a semmit?

REMETE: Semmit? . . . Semmit?!
 Fulladnál a deregyébe!
 Én . . . aki a hétfejűt elaltatám
 S az áspist!

MISKE: Megkövetem, tatám . . .

REMETE: Meg még . . . mást is . . .

HANG A TÁVOLBÓL: Rókus! . . . Férjecském!
 Kis bolondom!
 Csak mi ketten, ismét együtt!

MISKE: Hát az áspis, az meggyűtt!

REMETE: *(felkiált)*

Tünjünk el, aszondom!
(Villámlás, dörgés, eltűnnek.)

RÓKUSZNÉ: *(boszorkány, seprűnyélen bevágtat)*

Te kis boszorkányfaló,
Délceg!

(Körülzimatol.)

Rókus-szagot érzek!

(Búsan legyint.)

Persze, nekem mindenütt az van,

Télben, tavaszban,

Esőben, napban,

(Nagyot sóhajt.)

Gyere, bánat,

Megfojtlak egy kulacsban.

(Jót húz a kulacsából, majd búsan támaszkodik a seprűnyélre.)

Amőrrre én járok,

Még a fák se fáznak,

Hulló könnyeimtől

A patakok áznak.

(Dobbant.)

Félre bánat, félre bú,

Búsúljon a homorú,

Csikarásos gyomorú!

(Meghajol a seprőnek.)

Szabad?

(Táncraperdül.)

6. Kép

(A szín üres.)

MISKE: *(hang)* Van itt valaki?

REMETE: *(hang, óvatosan)*

Mert hogy ki kérdi?

MISKE: Én, Miske . . .

S ha nem hát?

REMETE: Itt se vagyok.

MISKE: Begazolódtunk, hogy visz

A seprű.

REMETE: Biz

A zsebemben egy vas sem maradt.

MISKE: Most visszateheti magát a valóba.

REMETE: Meg kell várni, míg a varázsszó

Ereje lejár.

MISKE: Hogy a falóban!

Hát nem kend parancsol neki?

REMETE: Most még csak kapiskálom,
 Álom, hogy megtalálom,
 A fő-fő varázsigt.
 Forgatom-forgatom a kulcsot . . .
 Igaz, egy van . . . Lyuk meg túl sok . . .
 Lássuk csak . . .
 „Abrakadabra, csiribá, hókusz-pókusz.”

MISKE: . . . Rókusz!

REMETE: Csitt, meg találják hallani!

MISKE: Az is valami?
 Sze' úgyse látnak.

REMETE: Száz vak . . . De egy boszorka?!

MISKE: Hát akkor csak a kezét koszolta,
 A ránk olvasással ejszen.

REMETE: Bár volna merszem
 Sziklává válni.

MISKE: Még a kutyák is le fogják . . .

REMETE: Nem kell feleselni!

MISKE: Na jó . . . csak peselni.

REMETE: Ejh elhallgass már!
(Dörgés, villámlás.)
 Hm . . . Lássuk csak . . .
 „Sundám-bundám” . . .
 „Hóbelesz!” . . .
 Már látszik belőlem egy kicsike
 Misike?
(Nincs válasz.)
 Hé! . . . Megkukultál?
(Tábla ereszkedik alá, rajta a válasz: IGEN!)
 Ezer ménkű, faláb,
 Énekelj legalább!
(Dörgés, villámlás.)

MISKE: *(énekel)*
 Kakukkfű és pemete,
 Rókusz, Rókusz remete,
 Ember-e vagy gyermek-e,
 Purunyó a termete,
 De ha jobban belenézek,
 Szemeimmel legelészek,
 Úgy látom, hogy elenyészett.
 Na, isten kenddel!

REMETE: Az is valami, hogy nem az eszem ment el.
(Mégköszörüli a torkát.)
 „Abrak ad abrak . . . Békalevesek . . .
 Zime-zutty . . . Rece-fice . . . Gezemice . . .”
(Lemondón.)
 Hát ugyi . . .
 Ezt még gyakorolni kék egy keveset.

7. Kép

(*Linka szobája, Puruczné és Lakmusz.*)

PURUCZNÉ: (*bosszúsan összecsapja a kezét*)

Erről szólni se szoktatok?

Apád semmire nem oktatott?

LAKMUSZ: (*hórihorgas, mafla*)

Aszonta: „Jól kösd föl, fiam, a gatyádat!”

(*Mutatja, hogy három madzaggal van megerősítve.*)

PURUCZNÉ: (*sóhajt*) Tisztöltetem atyádat . . .

Márha ő is ezt csinálta,

Akkor téged a golya hozott.

(*Szívére teszi a kezét.*)

Nem érzed, hogy odabe valami mozog?

LAKMUSZ: De, alighanem, mert szilvát ettem . . .

PURUCZNÉ: (*az égre*) Atya, fiú, Spiritusz, ki vagy felettem!

LAKMUSZ: (*felnéz ő is*)

Nem látok, csak egy pókot.

PURUCZNÉ: Anyád mit szolt, hogy idejöttél?

LAKMUSZ: Semmit se . . . Csak ógott-mógott.

PURUCZNÉ: Mind szépek vagytok,

S te még okos is tetejében.

LAKMUSZ: Ne mondjik ilyet,

Mert csóválni fogom magam,

Mint fark a kocsonyalében.

Sejde! (*ének*)

Én vagyok az, ki a legszebb,

Szeretöm ágyába fekszek,

Nem is leszen már nagy baj itt,

Ha ja babám ki nem hajít.

Ha legurít, visszamászok,

„Eresszél be, nagyon fázok,

Lükdelődzni nem fogok,

Úgy leszünk majd boldogok!”

PURUCZNÉ: (*ének*)

Kis csupor tej, sok tejfel,

Mondtam babám, hogy kelj fel,

Törött köcsög, likas tál,

Mér nem otthon aludtál.

LAKMUSZ: Rece-ruca erre szaladt,

Szűröm lóg az eresz alatt,

PURUCZNÉ: Elmehetsz már, ne is gyere,

Lesz a líknak más egere.

EGYÜTT: Jeges eső ne essél,

Babám te se keressél,

Elbujdostam, elhagytalak,
Itt kucorgok ágyad alatt.

PURUCZNÉ: *(az ének után)*

Hát most kezdjük előről!

LAKMUSZ: Már egészen felőröl.

PURUCZNÉ: Pedig nagy a haladás,
Mint a betyár, ha a deszkán falat ás.

(Csípőre teszi a kezét.)

Hogyan kell egy jányt megölelni?

LAKMUSZ: *(határozatlan mozdulatokat tesz a levegőben)*

PURUCZNÉ: Hogy kell őtet megcsókolni?

LAKMUSZ: *(tenyerébe hajtja fejét, gondolkodik erősen)*

PURUCZNÉ: *(megemeli a hangját)*

Hogy kell téged megsrófolni?!

(Lekapja a kendőjét, Lakmusz fejére köti, annak kalapját meg kontyába vágja.)

Szembe babám!

LAKMUSZ: *(lesüti a szemét)*

PURUCZNÉ: *(elkapja a kezét)*

Jösszte! . . .

Egy gombostű el ne férjen

Közted s közte.

(Elhelyezi Lakmusz tenyerét.)

Nyakadon a kacsók,

És most a — csók!

(Ahogy odahajol, belép Linka.)

LINKA: Hoppá! . . . Zavarok?

LAKMUSZ: *(vörösödve)*

Én . . . éppen téged . . .

LINKA: *(dévajul)* A házsám jó,

De nem az a lakó.

LAKMUSZ: Most mutatják,

Mit fogok veled tenni.

LINKA: Nézhetem is,

Vaj ki kell menni?

LAKMUSZ: Inkább én megyek.

Előtted restellem.

(Purucznéhoz.)

'sten áldja mesterem.

PURUCZNÉ: Itt maradsz beste!

(Linkához.)

Hess, te lány!

LINKA: Tán tőlem is vehetne leckét?

LAKMUSZ: Na még csak az kék!
 Hagyjuk mi eztet,
 Már a mámi is halálra ijesztett.

LINKA: *(kacag)* Ha magához tér, — velem levelezhet. *(el)*

LAKMUSZ: *(boldogan)*
 Ez jó! . . . Ez nagyon jó!
 Megírom neki, hogy . . .
 Hogy ő . . . hogy én . . . hogy mi . . .

PURUCZNÉ: Egen . . . „Isten veled Linka,
 Pont akkor fog a tinta kifogyni,
 Mikor már csaknem kibökted.
 Egy férfi nem firkál.
 Egy férfi rabol, s z ö k t e t !

LAKMUSZ: *(rémulten)* Ra . . . ra . . . szö . . . szö . . .

PURUCZNÉ: Azt várod,
 Asztalodra teszik vázában?

LAKMUSZ: Tud jobbat?

PURUCZNÉ: Ha legény, vagy, átugrol a palánkon,
 Bemászol az ágyába,
 Én aztán — benyitok!
 Lehull a titok
 Leple . . .

LAKMUSZ: Le . . . ple . . . ple

PURUCZNÉ: . . . plezek!
 Mást nem tehetsz: elveszed,
 Becsületét mentve.

LAKMUSZ: Ésss . . . ott az ágyban . . .
 Hivatkozhatom kendre?

PURUCZNÉ: *(dobbant)*

LAKMUSZ: Jó . . . jó!
(Sóhajt.)
 Ó, égi magasok!
 Csak az ágyra segítsetek fel,
 Lemászni, majd csak lemászok valahogy.

8. Kép

(Linka szobája setétedéskor.)

LINKA: *(már lefeküdt, az ágyban sóhajtozik)*
 Hajnalcsillag beragyog a pitvaron,
 Ezt a cudar világot én itthagynom,
 Bárhogy futok, utolér majd a bánat,
 Siratom a göndör hajú babámat.

MISKE: *(odakint az ablak alatt énekel)*
 Nincsen tücsök, a cirpelő én vagyok,

Két szemem a pitvarodon beragyog,
Hogyha elmégy fényes nappal este lesz,
Mert te engem, kisangyalom, nem szeretsz.

PURUCZNÉ: *(hangja)*

Sicc, bakkmacska, leloccsantalak!

MISKE: Tágulj, tatár, szűk a határ,
Édes alma nem terem.

PURUCZNÉ: Nahát, nesze szemtelen!

(Loccsanás.)

MISKE: Esik eső, majd meg áll,
Öreg ördög a pokolban kajából:
„Ha nem hallgatsz apádra,
Felteszlek a lapátra!”

PURUCZNÉ: Elhallgass, mert kimegyek!

MISKE: Ha kend kigyün,
Akkor én meg bemegyek.

(Libben a függöny.)

*(Az ablakban ezután látható árnyék jelenik meg:
Ámbris.)*

LINKA: *(ijedten)* Ki kend?

ÁMBRIS: Egyedül vagy?

MISKE: *(fojtott hangon)*

Nem!

ÁMBRIS: Jól hallottam? Nem?

MISKE: Igen!

LINKA: Nem . . . *(visszafekszik)*

ÁMBRIS: Két nyelve van,
Melyiknek higgyek?

LINKA: Egyen a szösz már,
Jössz már?!

ÁMBRIS: Asszem,

Ha meg kell vesznem,
Odabe jobban fog esni,
Ez mi?

Valaki nyomomba oson?

(Beugrik az ablakon, beáll a függöny mögé.)

LAKMUSZ: *(alakja megjelenik az ablakban)*

PURUCZNÉ: *(fojtott hangon)* No, mozogj, szarvatlan kosom,
Itt nem téged dőfnek.

LAKMUSZ: *(kapaszkodik nyögedezve)*
Egy kicsit bökj meg!

PURUCZNÉ: *(megtaszítja, hogy begurul)*
Szép csendben csinálod,
Mint mikor a Kálvária hegye dül.

LAKMUSZ: Nem gyün be?
Félek egyedül!

LINKA: Van itt valaki?

MIND A HÁRMAN: Nincs!

LINKA: Akkor jó . . .
Az a senki, akire gondolok épp,
Jöhet idebb.
*(Dulakodás az ágynál. Puruczné dörömböl az
ajtón. Eltűnnek a paplan alatt.)*

PURUCZNÉ: *(gyertyával be)* Mi van itt?!

LINKA: Alszom . . . Mi lenne?

PURUCZNÉ: *(gúnyosan)* Alszol . . . Biztos vagy benne?

LINKA: Akarja látni? . . .
(Lehunyja a szemét.)

PURUCZNÉ: Egen . . .
*(Óvatosan közelebb lép, lerántja a takarót, ki-
bukkan Ámbris és Miske feje.)*

PURUCZNÉ: *(megdöbbenve)* Hát ti . . . ?!

ÁMBRIS—MISKE: Erre jártunk, benéztünk . . .
(Még egy fej gömbölyödik a takaró alatt.)

PURUCZNÉ: *(a bosszút későbbre halasztja)*
Ohó, mit látok,
Egy gaz csábító!
Azonnal jer elő!
Lányom becsébe tiportál,
Ezt nem mossa már le, csak — az oltár!

ÁMBRIS: Ha csak az kell . . .

MISKE: Szíves örömet . . .

PURUCZNÉ: *(a sarokra mutat)*
Kuss! . . . Ott a szeglet!
(Ámbris és Miske takarodik.)

PURUCZNÉ: *(gyengéden vonja a takarót)*
Na gyere, viola . . . ihol a . . .
(A takaró alól Remete feje bukkanik ki.)
Uram Jézus! . . . Ez meg?!

REMETE: He-he . . . A varázsige az meglett . . .

PURUCZNÉ: *(az ajtóhoz a seprőért)*
Kifelé, disznó!

LAKMUSZ: *(kidugja a fejét az ágy alól)*
Úgy látszik, engem keresnek.
(Függöny)

9. Kép

(Az erdőben.)

MISKE: *(lihegve be)* Még egy seprő . . .

Ha ez így megy,
Cirokkal vetik be a pusztát.

REMETE: *(ugyancsak loholva)* Ne nyekeregj!

Ezt a nótát
Nemcsak a te hátadon húzták.

LAKMUSZ: *(beszalad, de jóval rugalmasabban)*

MISKE: Te mér futsz?

Téged senki sem űzött.

REMETE: Ráijesztettek a szűzők,

Rezgett, hogy odakapják.

LAKMUSZ: Jó Puruczné,

És hozza a papját!

REMETE: Keblemre! Te is félsz a násztól,

Azért inaltál el a háztól?

LAKMUSZ: Mindenki parancsolni akar,

Ebből elegendem lett.

MISKE: Angyalhajú Linka,

Ó, ha nekem szólna!

REMETE: Az anyja, az a bűbájos termet,

(Mutatja a gömbölyűségeket.)

MISKE: Hideg vizet hamar!

Agyára ment a seprű.

REMETE: Ne köhögj, bolha,

Még tőknek se vagy dinka.

(Füstölög.)

Csak fecseg,

Nem is tudja, mik azok az érett kecsék.

MISKE: Na jó, s akkor mit keresett

Az éretlen gyümölcsnél?

Serdületlen vágyak?

REMETE: *(megvakarja a fejét)*

Eltévesztettem az ágyat.

LAKMUSZ: Figét!

MISKE: S mért tett látszhatóvá?

REMETE: Kinyomták belőlem az igét . . .

LAKMUSZ: Maga varázsló?

El tudna tüntetni?

REMETE: Mint a száraz tehenlepényt az útról,

Amit berúgtak az árokba,

A varázsige úgy szól . . .
(Dühösen a homlokára csap.)
Hát nem elfeledtem újfent!

MISKE: Peig jó lesz, ha meglesz!

REMETE: *(Miskére)*
Varjú vóna, károgna.

RÓKUSZNÉ: *(messziről)*
Hogyha egyszer rátalálok páromra . . .

MISKE: Na, ezt akartam mondani épp!

REMETE: Fusson ki merre lát!

LAKMUSZ: Változtasson át
Elébb . . .

REMETE: Jösszte!
Majd eszembe jut futás közbe' . . .
(Remete és Lakmusz elfut.)

RÓKUSZNÉ: *(be)*

MISKE: Adj isten, öreganyám . . .

RÓKUSZNÉ: Szerencsétlen!
Mért szólítsz öreganyádnak?

MISKE: Mer . . . öreg . . .

RÓKUSZNÉ: Téves!
(Kacéran riszálja magát.)
'Sze alig múltam százhat éves.

MISKE: *(készségesen)*
Adj isten, századosné!

RÓKUSZNÉ: *(kedvetlenül)*
Muszáj mindig a koromról beszélni?

MISKE: Mondhatok én hamut is.

RÓKUSZNÉ: Miféle mamu?

MISKE: *(röhög)*
Na lám, máris keveri.

RÓKUSZNÉ: *(elpityeredik)*
Engem mindenki sérteget . . .

MISKE: Egér cincogja: „Oltják a szomjom!”
Hát a seprű mire jó?
Hogy odasomjon!

RÓKUSZNÉ: *(hátára vág)*

MISKE: *(sóhajt)* Köszönök szépeket . . .

RÓKUSZNÉ: *(megütődve)*
Nem is jajgatol?

MISKE: Nekem, mi az,
Más is veri.

RÓKUSZNÉ: Te szegény bojtár.
MISKE: *(legyint)*
Bojtár! . . .

RÓKUSZNÉ: Hát nem az voltál?
MISKE: Az. De kilopták a lovam alólám,
Míg nem voltam rajta.

RÓKUSZNÉ: S most merre mégyen?
MISKE: Ihol-e,
Világgá hajt a
Szégyen.

RÓKUSZNÉ: Áhá . . . S tündért keresel.
MISKE: Már megtaláltam.

RÓKUSZNÉ: No és?
MISKE: *(keserűn)*
Sokan voltunk az ágyban.

RÓKUSZNÉ: Szegény bojtár,
Lerogyott az oltár,
Nem is kelsz, csak elesel.

MISKE: Hát aztán!
Kendtől nem kértem kalácsot, se kenyeret.

RÓKUSZNÉ: Mán megint felesel!
Tartsd a tenyered!

MISKE: Tán belé lesz pökve?
RÓKUSZNÉ: Olvasni akarom.

MISKE: Nincs jobb könyve?!

RÓKUSZNÉ: A Sorsot bengészni
A legizgalmasabb.
(Nézi Miske tenyerét.)
Korog a hasad . . .

MISKE: *(dühösen elrántja)*
Ezt látja belőle?
Maga sem okosabb, mint a férje!

RÓKUSZNÉ: *(felsikít)* Te tudod hol van?
MISKE: Ne is kérje,
Nem mondhatom, lett légyen bármi.

RÓKUSZNÉ: Akkor békává fogsz válni!
MISKE: Na még csak ez kell,
Fogtam jótevőt, de nem ereszt el.

RÓKUSZNÉ: *(fenyegetően)*
Nos?
MISKE: Kurutty! . . .

RÓKUSZNÉ: *(ismét elpityeredik)*
Engem senki se szeret . . .

MISKE: Magát se? Csodálom,
Pedig olyan, mint egy álom.

RÓKUSZNÉ: Ugye?

MISKE: Honne... „Csak túl legyen ezen az egyen!”
Alig várja az ember, hogy felébredjen.

RÓKUSZNÉ: *(dobbant)* Majd én megtanítlak mőresre!

MISKE: Amilyen rohadtul vagyok,
Még az is jólesne.

RÓKUSZNÉ: *(varázslatra emeli kezét)*
Száliga, máliga, egy véka béka...
(Meggondolja magát.)
Hogyisne! Nem kényeztetlek.

MISKE: Fejezze be, amit kezdett,
Hadd legyen béka,
Akit a királylány csókol...

RÓKUSZNÉ: Előbb mutatom a lányt.
(Elvárásolja a lány kancsal csúfságos képét.)

MISKE: Meggondoltam magam!

RÓKUSZNÉ: Éppen jókor.

MISKE: Szép kendtől, hogy szánt,
Ezért megmondom: párját hol keresse.

RÓKUSZNÉ: Megtennéd, tényleg?
(Legyint.)
Rajtam nem segít ez se.
Az első adandó alkalommal iszkol.

MISKE: És ehhez mit szól?
(Sűg valamit.)

RÓKUSZNÉ: *(felragyog)* Gondolod, meg tudnám csinálni?

MISKE: Hát, kend a boszorka, mámi.

RÓKUSZNÉ: Semmi se elég jó, ha arról van szó,
Hogy visszaszerezzek egy táltost!

MISKE: *(röhög)* Táltos, ki a fűben szálldos!

RÓKUSZNÉ: Csitt, mert kapom a seprűt!

MISKE: Egy üt,
Kettő szalad.

RÓKUSZNÉ: Hogyhogy kettő?

MISKE: Hát ha utol akar érni!
(Megiramodik.)

RÓKUSZNÉ: Héj! Állj meg!... Légy férfi!
(Futnak jobbról balra, balról jobbra.)

RÓKUSZNÉ: *(a baloldalon bedugja a fejét)*
Hopp-hó!... Így nem jó.
Ellebeg füstként.
Csiribú!... Szirénné változzam tüstént!
(Szirén alakjában a sziklára telepszik.)

MISKE: *(balról elfut mellette)*
SZIRÉN: Merre, merre legény?
MISKE: Boszorkányok tornyosulnak
Hazánk egén.
SZIRÉN: Fordulj és tekints hátra.
A szád is úgy marad: tátva.
MISKE: Kósó leszek, mint ezelőtt az a Lót.
SZIRÉN: *(gúnyosan)* Bátrak bátra,
Hát akkor ne nézz hátra.
Ám ha akarom, az erdő is táncol,
S dalom ideláncol.
(Fényjáték, lágy muzsika.)
SZIRÉN: Magas kősziklának
Oldalából nyílik
Az szerelem-orvosság,
Ki az én szívemet,
Gyenge természetem,
Mindenkor megújítja,
Az, ki a szerelmet,
Sohasem próbálta,
Csak álomnak alítja.
MISKE: *(helyben fut)*
Szemem süket, fülelmen hályog,
Énrajtam nem fog bájord,
(Hátrál feléje.)
SZIRÉN: Dehogynem, máris,
Jössz te gyöngykaláris.
MISKE: Én ugyan nem!
(Beletántorodik a szirén karjaiba. Végigsimit a puha karokon.)
Noha
Fogoly vagyok,
Úristen, innen ne ments soha!
(Megfordul, majd kővé válik a döbbenettől.)
Tessék mondani . . .
Hogy vetik le ezt a szoknyát?
SZIRÉN: Levetik?
Az eszed tokját!
Veszik fel a seprút!
MISKE: *(menekül)*
Na, e is meggyütt,
Tán jobb is . . .
Tisztára elzsibbad a karom,
Mire a halpénzt levakarom.

(Befejezése következő számunkban)